

Komplikace operace páteře, postupovali bychom jinak ?

Hrabálek Lumír

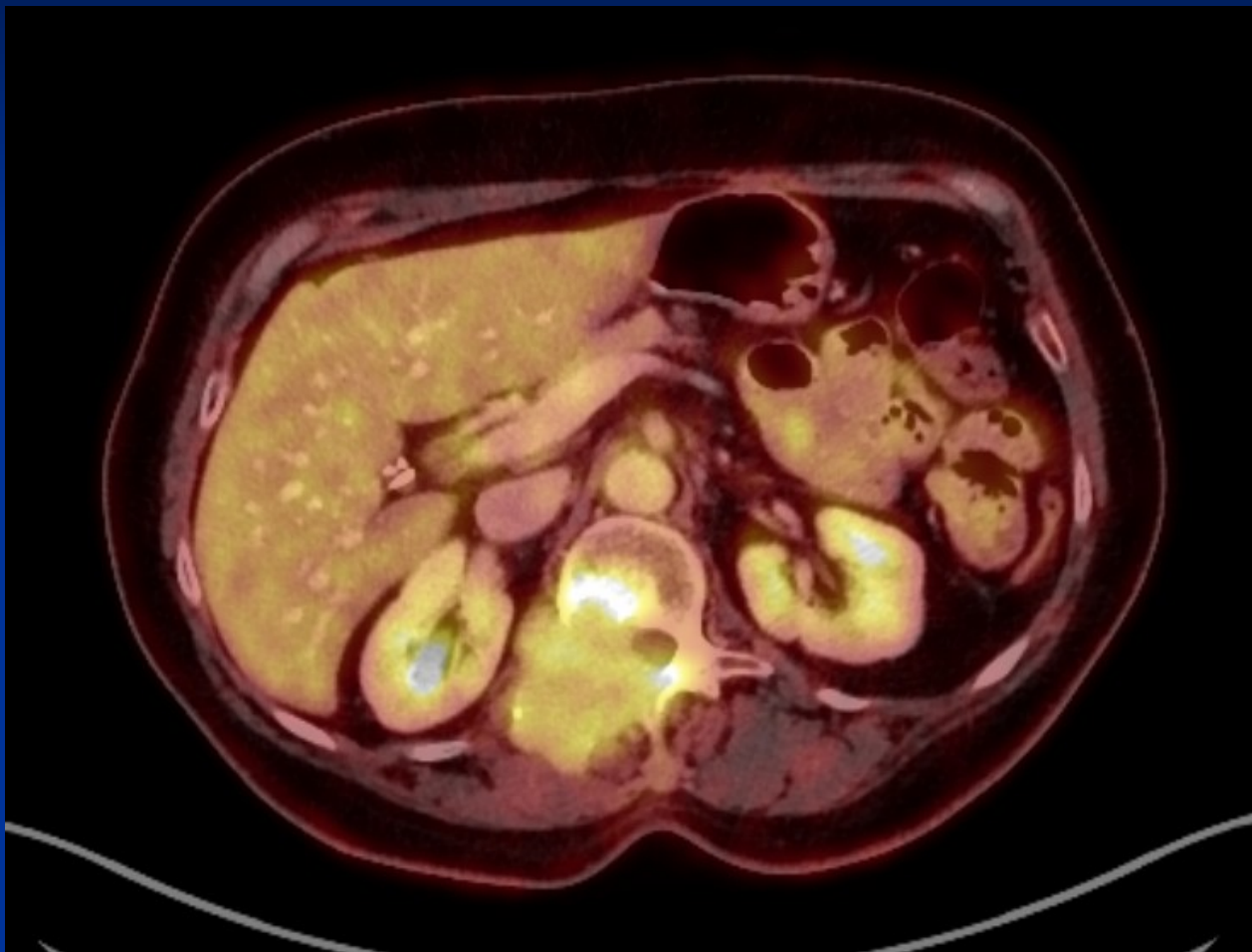
Neurochirurgická klinika

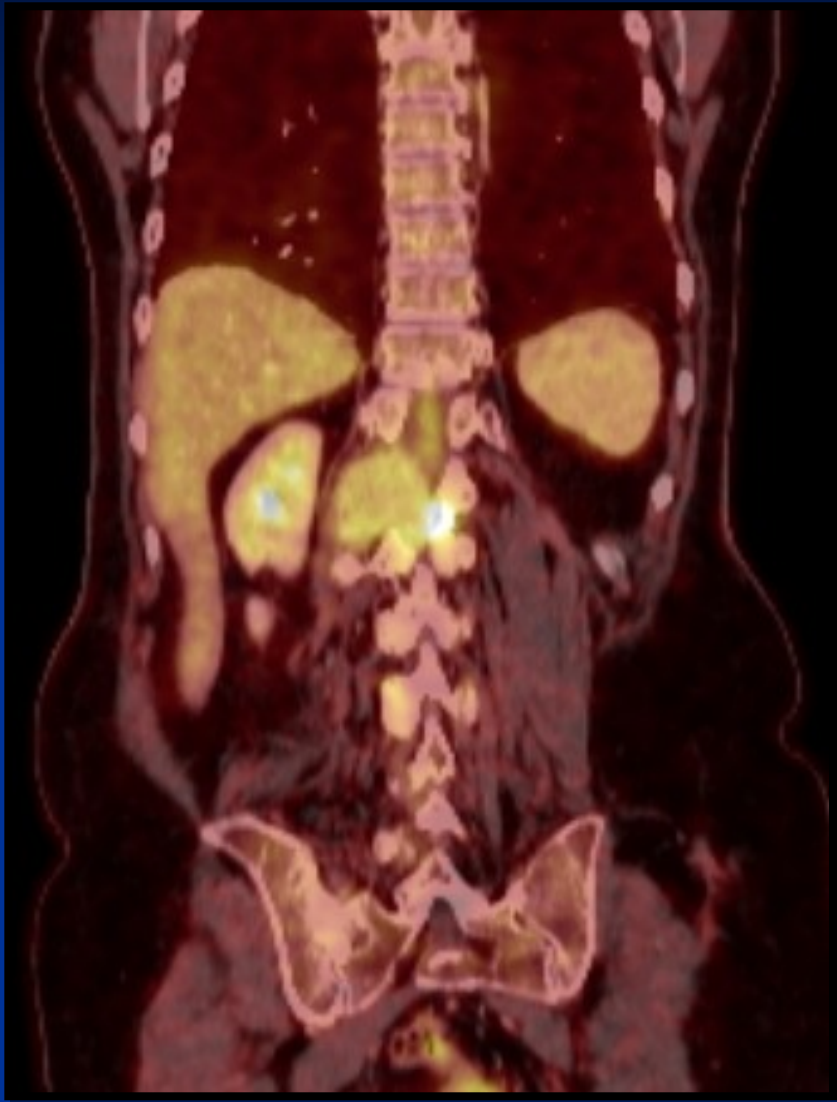
FN a LF UP Olomouc

Kazuistika: žena, 62 let

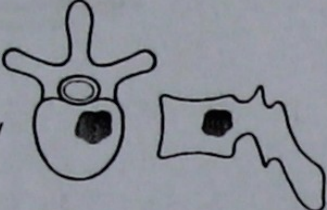
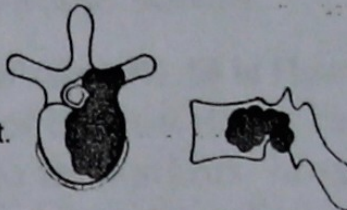

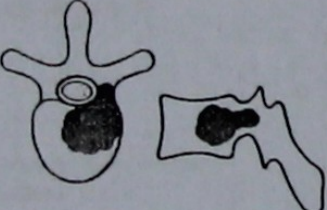
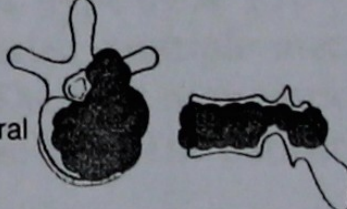

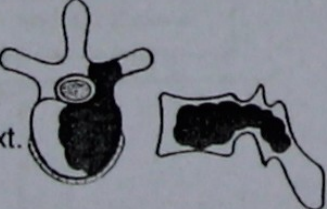

- po operaci ledviny pro Ca renis v 2013
- Dříve ALIF L5/S1 s kostní fúzí, bez selhání
- Lokální bolesti Th-L přechodu, bez paréz - po 6 letech
- PET CT prokázal generalizaci ve skeletu, mj. v L1
- CT a MR prokazují kompresi vaku, zúžení páteřního kanálu cca na 50%, postižení převážně zadních struktur, pravostranného pediklu a obratlového těla

PET CT před operací

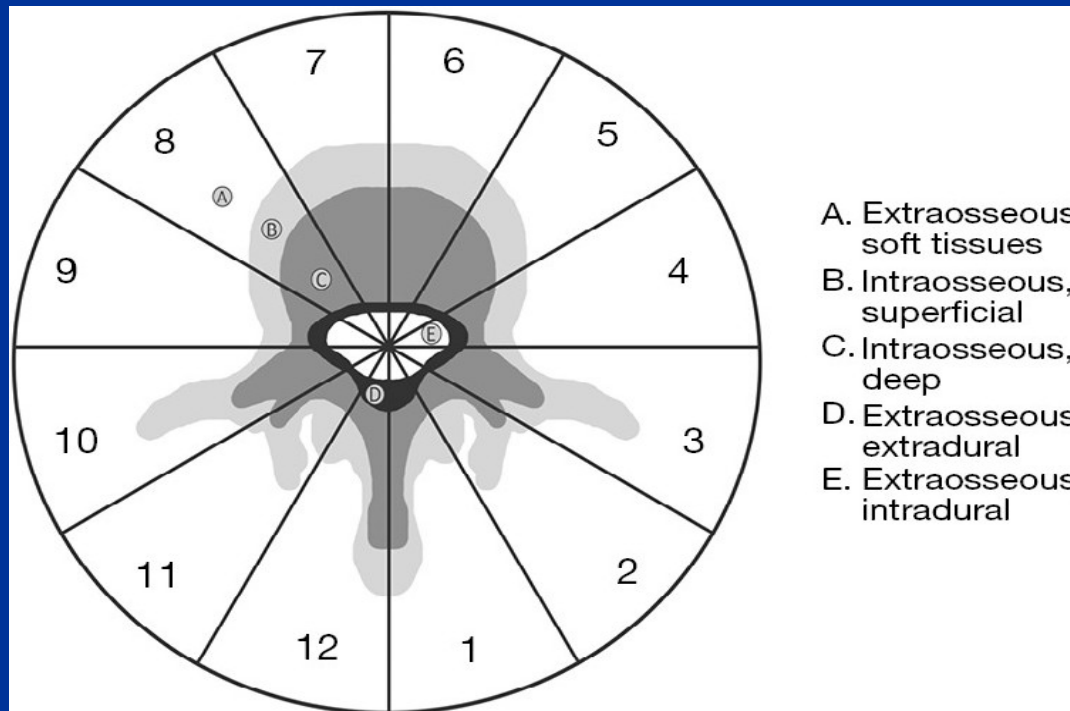
Tomita staging system (2001)

Intra-Compartmental	Extra-Compartmental	Multiple
Type 1 vertebral body	Type 4 epidural ext.	Type 7
Type 2 pedicle extension	Type 5 paravertebral ext.	
Type 3 body-lamina ext.	Type 6 2-3 vertebrae	

WBB: Weinstein, Boriani, Biagini staging system (1997)

12 transversálních zón po směru hodinových ručiček

Koncentrické vrstvy A-E, M:

Tomita klasifikace: Typ 5 (1-7)

WBB klasifikace: koncentrické vrstvy A,B,C,D
radiální zóny 1, 7-12

Vertebrectomy

- *en bloc* obratlového těla

WBB 4-8, 5-9

Sagitální resekce

- *en bloc* části těla a oblouku

WBB 2-5, 7-11

Zadní resekce

- *en bloc* oblouku

WBB 10-3

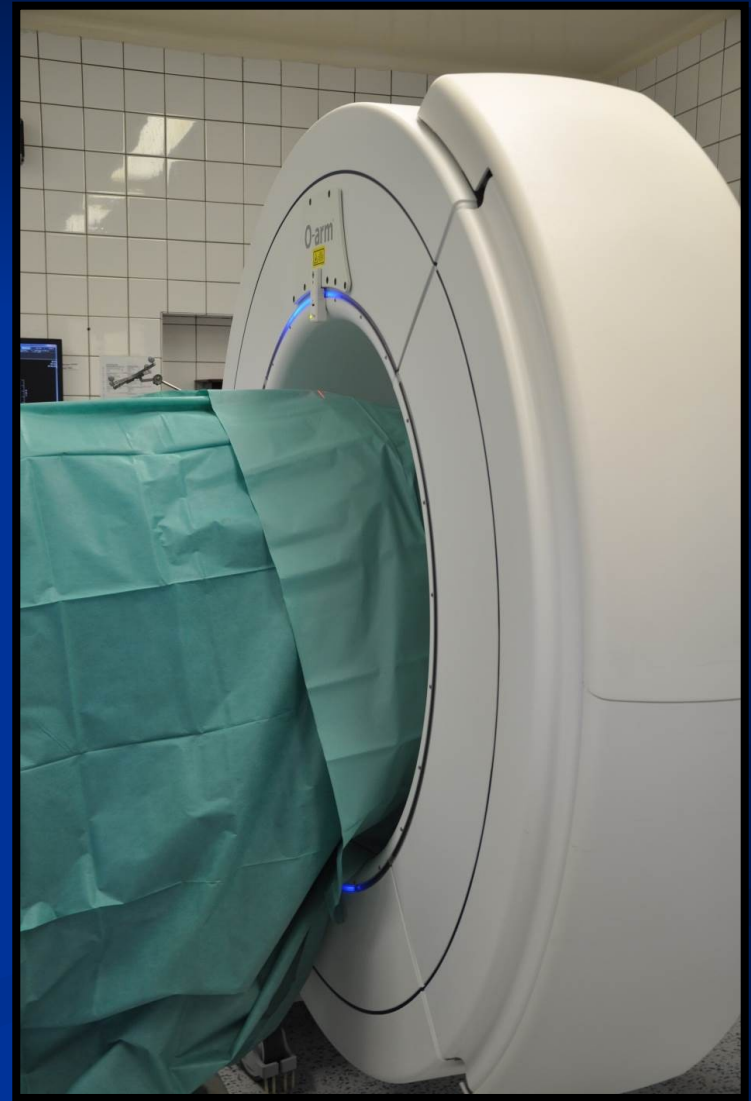
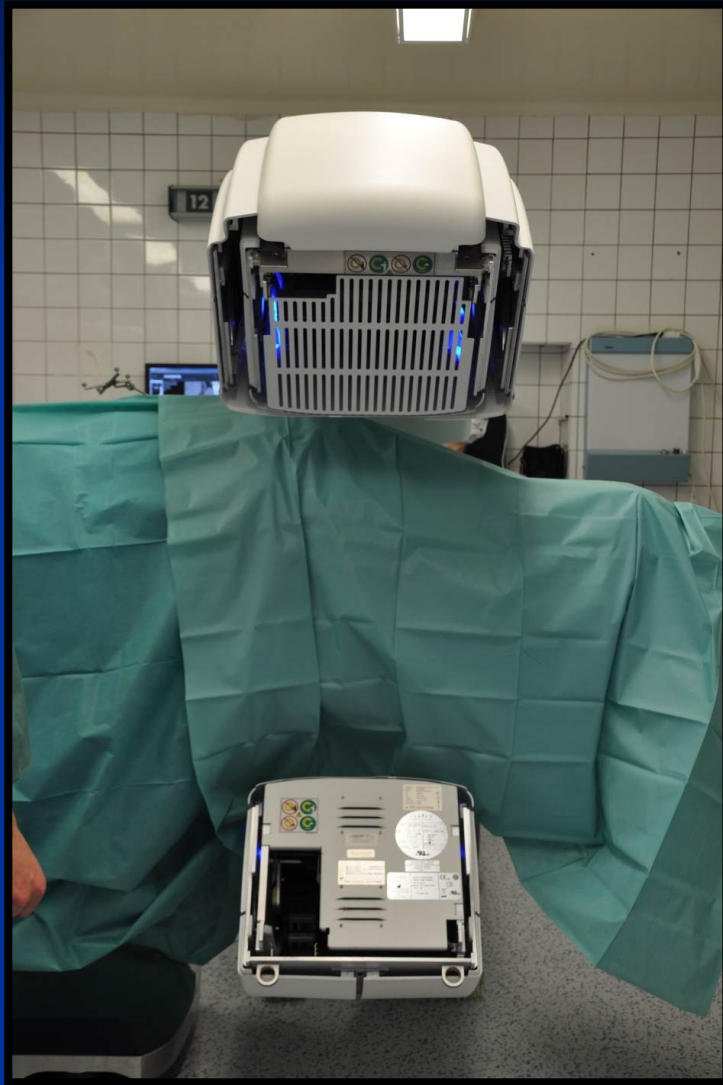

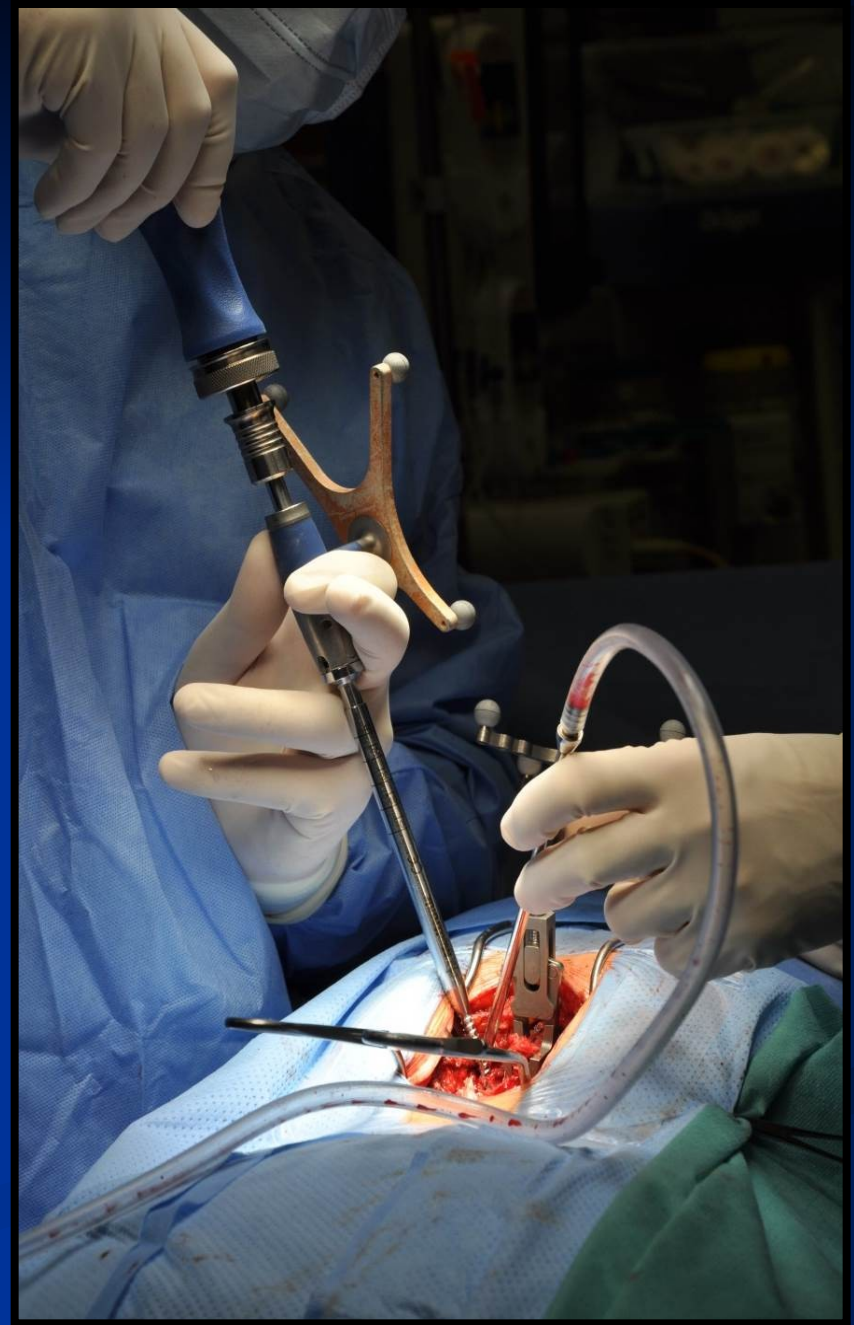
Operace

- 1. En bloc resekce L1 tumoru:** v rozsahu XII. žebro l. dx., laminektomie (isthmus Th 12 a L2 bilat) až po pedikl l. sin., koagulace varixů bilat, resekce části obratlového těla i s pediklem vpravo, přerušení kořenů XII. a L1 l. dx. , podvaz,
- 2. O-arm:** se zavedením šroubů 6,5 mm pomocí navigace do Th 12 a L2 bilat., spojení tyčemi střídavě, současně dokončení somatektomie střídavě z obou stran po částech, s ponecháním přední kortiky L1 naléhající těsně na aortu,
- 3. Implantace Biolign:** pod C-ramenem zavedení Biolign zprava posterolat., centrálně, zajištění v distrakci, ve stabilní pozici, fixace tyčí bilat. v lehké kompresi, příčný stabilizátor.

Peroperační O-arm

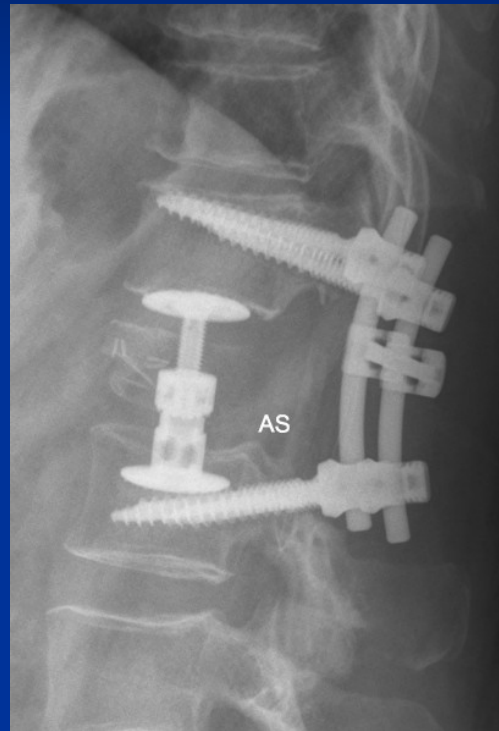
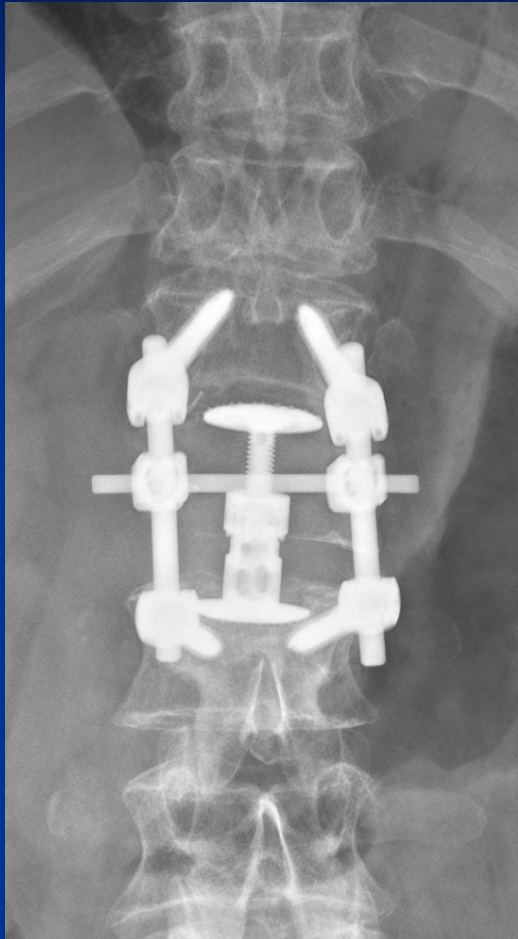

Pooperační sledování

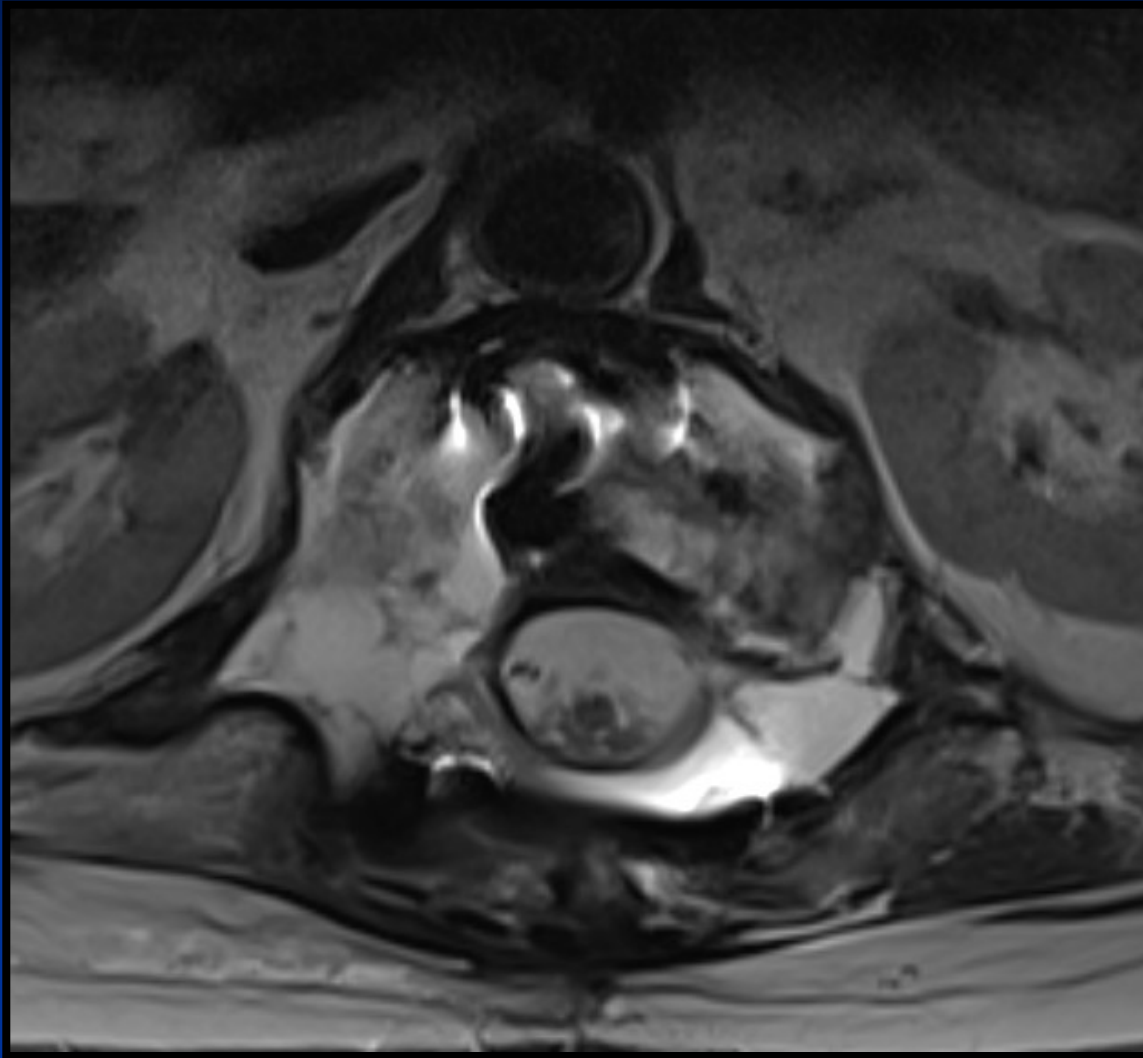
Kontroly rtg + klinické za 6 týdnů, 6 měsíců.

- zanoření implantátu do těla L2,
- bez změny neurol. stavu,
- jen lokální bolesti z prominence šroubů do podkoží, poruchy osy, stability

Rtg po operaci 6 týdnů a 6 měsíců

Bez lokální recidivy

Příčina komplikace?

Selhání pevnosti předního sloupce (obratlového těla):

indikace k **denzitometrii**: osteopenie/osteoporóza

při operaci nebyly známky nebo projevy osteoporózy

Příčiny osteoporózy:

1. věk 62 let, může být **postmenopauzální osteoporosis**
(35% žen nad 50 let, 50% nad 75 let)
2. medikace Medrolu 4 mg denně, po oční operaci katarakty a chorioretinitis ODS před 1 rokem,
tedy **kortikoidy-indukovaná osteoporóza**

Další vlivy méně významné nebo pravděpodobné:

krátká TP fixace,

oslabení krycí desky L2 při operaci,

neprovedení augmentace implantátu,

zátěž, pád,

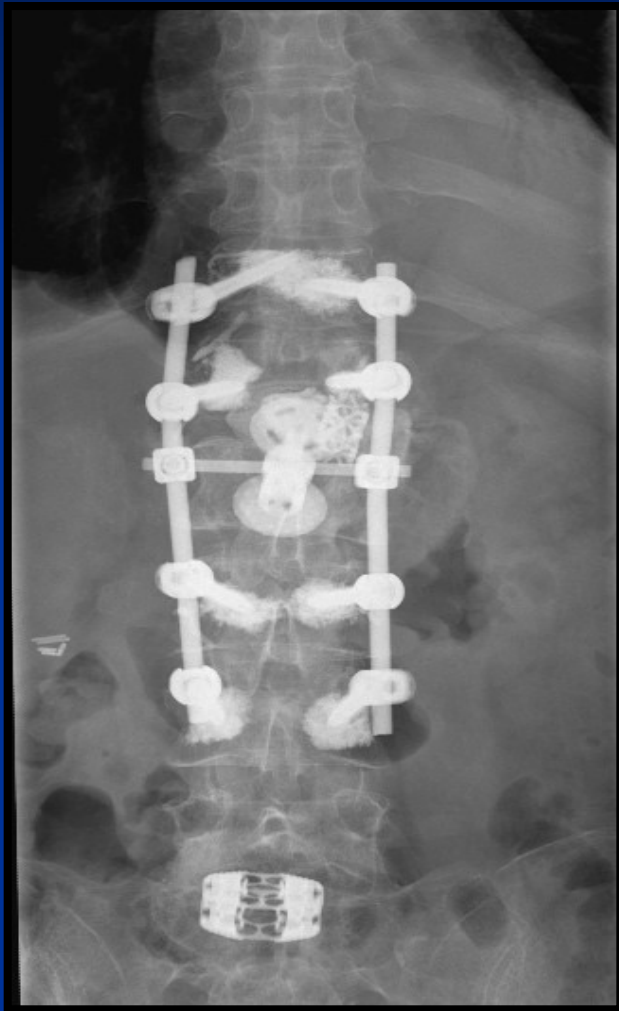
a další...

Reoperace

1. **Extrakce TP fixace,**
2. **Refixace, repozice:** cementovanými TP šrouby do Th 11, Th 12 – L3, L4, příčný stabilizátor
3. **Mezitělová fúze:** z retroperitoneálního přístupu zleva cage namísto L1, mezi Th 12 a L2, implantát Biolign in situ, kostně přihojený

Sledování 1 rok

Diskuze: **en bloc** resekce

Primární tumory: kauzální chirurgie

Sekundární tumory: chirurgie méně významná,

radiorezistentní (Ca ledviny, jater, colon, štítná žláza,
ne-malobuněčný plicní, melanom),

hormonálně aktivní (feochromocytom, paragangliom)

lokální recidivy u všech metastáz v 11%, v průměru po 27 měsících,

pro **metastázy Ca renis** není evidence!

přežití od průkazu meta v průměru 8-12 měsíců (nestačí recidivovat ?)

Argument proti en bloc!

Tokuhashi Score Revised (2005) 0-15

11 bodů, přežití 6-12 měsíců obecně

u meta Ca renis: 0-8: 1-5 měsíců

9-11: 12 měsíců

12-15: 32 měsíců

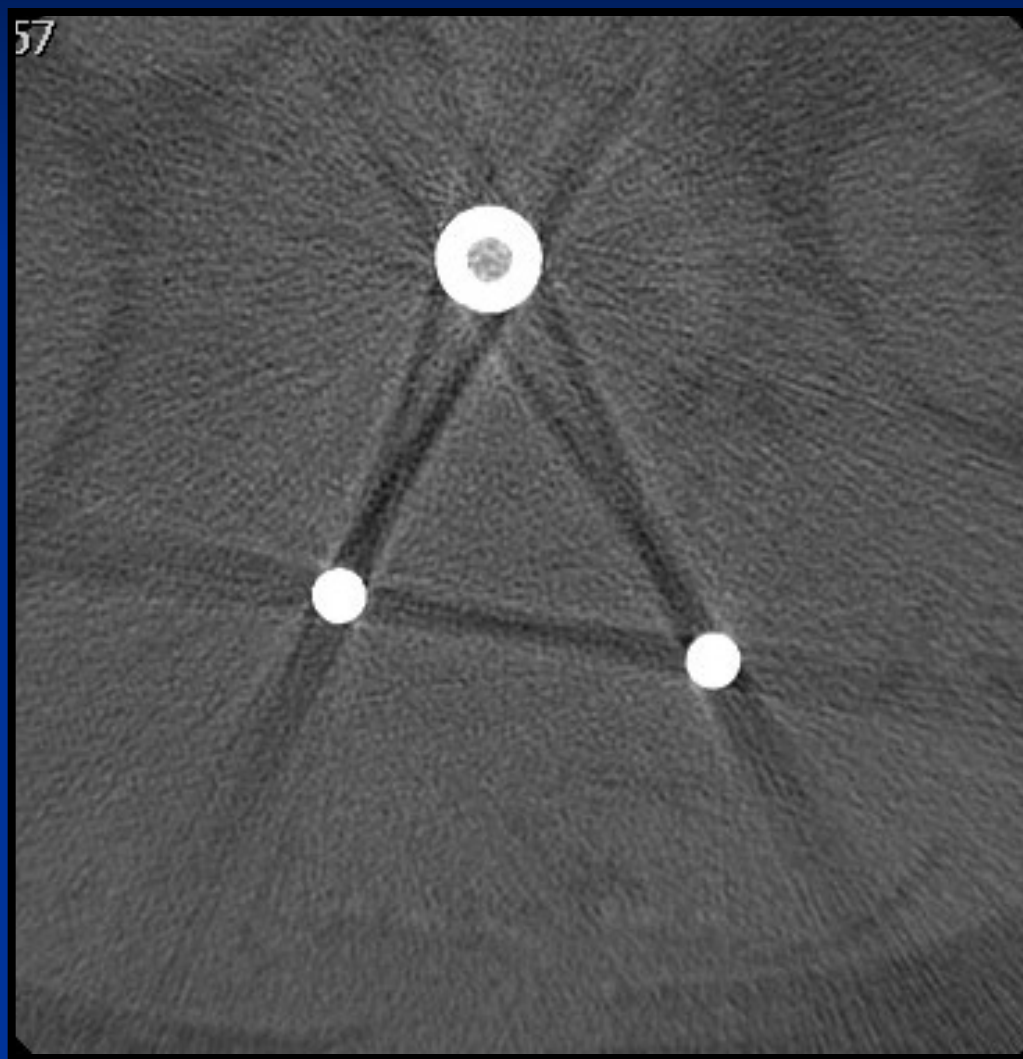
Tomita Score (2001) 2-10 bodů

4 body, přežití 1-2 roky obecně

Tomita klasifikace 5: en bloc resekce

Argument pro en bloc!

Nestabilní situace po blokové resekcii !

Diskuze: chirurgická taktika, technika

Zadní přístup x kombinovaný přístup

Zadní přístup: technicky náročný, méně zatěžuje pacienta, není přímá vizualizace předních cévních struktur

Méně přesvědčivé ošetření předního sloupce!

Diskuze: **kortikoterapie - osteoporóza**

Mechanismus působení kortikoidů ve vztahu ke kosti:

inhibice receptorů osteoblastů, přímá stimulace osteoklastů, snížená absorpce vápníku střevem i ledvinou, sekundární hyperparathyreóza, redukce pohlavních hormonů.

Po 1 roce užívání je obecně doporučena **denzitometrie**, i když nejsou známky osteoporózy!

Pozor!

Riziko osteoporózy je dávka 5 mg kortikoidů denně, po dobu déle jak 3 měsíce,

nebo kumulativní dávka kortikoidů 30 g:

78% riziko osteoporózy a 53% riziko zlomenin.

Podceňování problematiky osteoporóz!

Muž, 25 let, kortikoterapie (ulcerosní colitis), VP L1-6

2018 - Klasifikace osteoporotických fraktur Th-L páteře: OF klasifikace (German Society pro Orthopaedics and Trauma)

OF 1: otok, jen na MRI

OF 2: impresivní fraktura (jedna endplate), snížení zadní stěny max. o 1/5

OF 3: nekompletní burst fraktura (jedna endplate), snížení přední i zadní stěny

OF 4: kompletní burst fraktura, vč. kolapsu, pincer-typ fraktury (obě endplate)

OF 5: poranění s distrakcí nebo rotací

Poučení

Zpočátku méně podstatná, nebo podceněná okolnost (medikace kortikoidu) může nakonec v léčbě sehrát zcela zásadní roli.

Děkuji za pozornost